

Το καλό ήθος σύμφωνα με αποστολή του Μουχάμαντ (Μωάμεθ).

مكارم الأخلاق في الرسالة المحمدية

Ενότητες

- 1- Το Ισλάμ είναι θρησκεία που απαιτεί το καλό ήθος
- 2- Η διάλυση των ηθών οδηγεί στη διάλυση των εθνών
- 3- Το ήθος είναι αποτέλεσμα και καρπός της σωστής λατρείας
- 4- Πώς μπορούμε να έχουμε καλό ήθος

Αναμφίβολα τα μεγάλα στοιχεία της ισλαμικής θρησκείας είναι πολλά και ένα από αυτά τα μεγάλα στοιχεία είναι ότι το Ισλάμ είναι μια θρησκεία που έχει *Sari'aa* *ισλαμική νομοθεσία* και απαιτεί το καλό ήθος. Είναι μια θρησκεία που έχει ψηλές ανθρώπινες αξίες που αντιπροσωπούν το καλό ήθος. Άξιον αναφοράς είναι ότι το μεγαλείο αυτής της θρησκείας φαίνεται στο ότι καλύπτει όλες τις πλευρές της ζωής. Το Ισλάμ καλεί τους ανθρώπους να έχουν καλό ήθος και αρετή επίσης να εγκαταλείπουν όλες τις απρεπείς πράξεις.

Μια από τις αρετές που καλεί το Ισλάμ τους ανθρώπους να την υιοθετούν είναι να έχουν καλό ήθος, δηλαδή να έχουν υπομονή, έλεος, πίστη, την γενναιοδωρία, την ντροπή, την ταπεινότητα, την δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη, το χαμόγελο, τον καλό λόγο, την εμπιστοσύνη, το σεβασμό, την συμφιλίωση ανάμεσα στους ανθρώπους, να μην βλάπτει τα συναισθήματα των άλλων κ. α.. Αυτό το βεβαιώνει το Κοράνι, «αυτό το Κοράνι καθοδηγεί (τους ανθρώπους) στο καλό ήθος και προαναγγέλλει στους πιστούς που πράττουν το καλό έργο ότι θα βραβεύονται καταλλήλως», (αλ-Ισράα, 9).

Το Κοράνι και τα προλεγόμενα του Προφήτη βεβαιώνουν αυτό. Ο Αλλάχ λέει, διατάζοντας τον Προφήτη, «έχε έλεος και πείθε τους ανθρώπους να

πράττουν το καλό, ενώ τους ανάγωγους να τους εγκαταλείψεις», (αλ-Αράφ, 199), λέει επίσης ο Ύψιστος, «να λέτε μόνο το καλό στους ανθρώπους», (αλ-Μπάκαρα, 83), λέει επίσης ο Ύψιστος, «δεν έχουν καμία αξία οι φωνές τους, εκτός αν καλούν για έλεος, ή για καλό έργο ή να υπάρχει συμφιλίωση ανάμεσα στους ανθρώπους. Όποιος κάνει αυτό, επιδιώκοντας την αγάπη και την ικανοποίηση του Αλλάχ, τότε ο Αλλάχ θα τον ανταμείβει καταλλήλως», (αλ-Νισάα, 114). Τα εδάφια του Κορανίου που τονίζουν τη σημαντικότητα του καλού ήθους είναι πολλά. Η σημαντικότητα αυτή πηγάζει από το γεγονός ότι το καλό ήθος είναι μια ζυγαριά που ελέγχει τον άνθρωπο, επιδιώκοντας απ' αυτό να τον φτάσει στην ηθική τελειότητα.

Τα λεγόμενα του Προφήτη επίσης τονίζουν τη σημαντικότητα του ήθους στη ζωή των ανθρώπων, δείχνοντας την μεγάλη αμοιβή του Αλλάχ για αυτόν ή αυτή που υιοθετεί το καλό ήθος. Λέει ο Προφήτης, «η ακμή του καλού έργου βρίσκεται στο καλό ήθος», (Μούσλιμ). Λέει επίσης, «τίποτα δεν είναι πιο βαρύς στη ζυγαριά του πιστού από το καλό ήθος την Ημέρα της Κρίσεως, και ο Αλλάχ μιστεί τον ασεβή», (Αλ-Τερμάδι).

Ο Προφήτης τόνιζε συνέχεια την αναγκαιότητα του καλού ήθους, λέει «ένας μουσουλμάνος για να φτάσει στην πλήρη πίστη θα πρέπει να κατέχει το καλό ήθος. Και ένας καλός πιστός είναι αυτός που δείχνει καλοσύνη στη σύζυγό του», (Μουσνάντ Αχμάντ). Επίσης όταν τον ρώτησαν: ποιος είναι ο καλύτερος πιστός; Τότε απάντησε ο Προφήτης: ο καλύτερος πιστός είναι αυτός που έχει καλό ήθος», (σουνάν ιμπν Μάτζα). Δεν διζτάζει ο Προφήτης να θεωρεί τον πιστό που έχει καλό ήθος να κατέχει πιο κοντινή του θέση την Ημέρα της Κρίσεως», (αλ-Τερμέδι).

Το ήθος έχει μεγάλη σημασία στην ισλαμική θρησκεία, για αυτό όταν ρωτήθηκε ο Προφήτης: τι είναι η θρησκεία; Τότε απάντησε: η θρησκεία

είναι το καλό ήθος», (Μούσλιμ). Ακόμα και η ίδια η αποστολή του ήταν για την πληρότητα του καλού ήθους.

Ο ίδιος ο Προφήτης είχε καλό ήθος και γι' αυτό βλέπουμε πώς ο Αλλάχ τον επαινεί στο Κοράνι λέγοντας, «εσύ είσαι καλοθρεμμένος», (αλ-Κάλαμ, 4).

Ο Προφήτης υιοθετούσε το καλό ήθος και έπραττε αυτό που ήταν σύμφωνο με τις εντολές γι' αυτό λέει η Αίσα, «το ήθος του ήταν όπως το Κοράνι». Ο Προφήτης ήταν από τους πρώτους ανθρώπους που είχαν καλό ήθος. Είχε μέσα του έλεος και αγάπη για τους ανθρώπους, τηρούσε επίσης τις υποσχέσεις του και ήαν γενναιόδωρος με όλους αδιακρίτως. Για αυτό τα λόγια της πρώτης συζύγου του ήταν ακριβή, «εσύ επικοινωνείς με τους συγγενείς σου, αντέχεις το κακό, βοηθάς τους φτωχούς και βοηθάς τους ανθρώπους τους κακούς καιρούς». Αυτό ταυτίζει επίσης με τα λόγια του Κορανίου, «χάρη στο έλεος του Αλλάχ κρατάς μια ήπια στάση απέναντί τους. Και αν ήσουν άγαρπος και είχες σκληρή καρδιά θα είχαν απομακρυνθεί οι άνθρωποι από σένα. Να τους συγχωρήσεις και να τους ζητάς συγχώρηση από τον Αλλάχ και να τους ζητάς τη γνώμη τους όταν θέλεις να κάνεις οτιδήποτε, και όταν αποφασίζει τότε να προχωρήσεις με το θέλημα του Αλλάχ».

Ο Προφήτης έχει διδάξει στους συντρόφους του το καλό ήθος και τους διέταξε να πράττουν το καλό και να έχουν καλό ήθος, γι' αυτό λέει ο Προφήτης στον σύντοφό του Αμπού Ζάρ «να φοβάσαι τον Αλλάχ όπου και αν βρίσκεσαι και όταν κάνεις κάποιο αμάρτημα τότε πρέπει αμέσως να κάνεις καλό έργο για να συγχωρηθεί. Ο Αλλάχ δημιούργησε τους ανθρώπους και τους φύτεψε το καλό ήθος». Γι' αυτό έμαθαν οι σύντροφοί του την ταπεινότητα, το έλεος, τη συγχώρηση και την αγάπη από αυτό.

Όταν ο Προφήτης μετανάστεψε από την Μέκκα προς την Μεδίνα έκανε αδελφοποίηση ανάμεσα στους Μουχατζερίν και τους Ανσάρ, γι' αυτό ο

κάθε πιστός απ' αυτούς ήταν έτοιμος να μοιραστεί με τον αδελφό του εν τη θρησκεία ό,τι είχε. Αυτό διότι το καλό ανθρώπινο ήθος ωθεί τους ανθρώπους να να δίνουν. Το να δίνει κανείς χωρίς να περιμένει κανένα είδος ανταλλάγματος. Λέει ο Ύψιστος, «προτιμούν να δώσουν στους άλλους ανθρώπους ακόμα και όταν οι ίδιοι έχουν περισσότερο ανάγκη», (αλ-Χάσρ, 9).

Το καλό ήθος είναι αυτό που φυλάει τις κοινωνίες από τη διαφθορά, διότι η δύναμη της Όμμα βρίσκεται στο καλό ήθος και στην αρετή,

Το καλό σου βρίσκεται πάντα στο καλό ήθος

Γι' αυτό συμμόρφωσε τον εαυτό σου έχοντας καλό ήθος

Ο εαυτός είναι πάντα καλά με το καλό ήθος

Και ο εαυτός ζει σε απόλυτο κακό με το κακό ήθος

Παρατηρεί κανείς ότι το Ισλάμ δίνει μεγάλη σημασία στο καλό ήθος, θεωρώντας ότι η καταστροφή του καλού ήθους θα οδηγήσει στην καταστροφή της κοινωνίας. Λέει ο Προφήτης, «ο Αλλάχ είναι γενναιόδωρος και αγαπάει την γενναιοδωρία και αγαπάει το καλό ήθος και μισεί το κακό ήθος». Επίσης βλέπουμε ότι οι μεγάλοι ποιητές δώσαν μεγάλη σημασία στο καλό ήθος,

Τα έθνη δεν είναι τίποτα χωρίς ήθη

Και αν τα ήθη διαλύονται, διαλύονται και τα έθνη

Παρατηρούμε ότι όλες οι λατρείες που αναφέρονται στο Κοράνι και στα λεγόμενα του Προφήτη επιδιώκουν πρωτίστως το καλό ήθος και την καλή και ευγενική συμπεριφορά. Γι' αυτό όλες οι λατρείες, το Χάτζ, η νηστεία, η προσευχή, επηρεάζουν την συμπεριφορά του πιστού. Αυτό καθαυτό το γεγονός δεν επηρεάζει μόνο ένα άτομο μόνο αλλά ολόκληρη την κοινωνία.

Το Ισλάμ δεν είναι μόνο κάποιες κινήσεις και λατρείες που γίνονται στα τζαμιά χωρίς να έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα. Δεν είναι η θρησκεία που δεν θα επηρεάσει τη συμπεριφορά του μουσουλμάνο δηλαδή δεν μπορεί να είναι αληθινά πιστός, όταν βγαίνει από το τζαμί και βλάπτει τους άλλους ή κάνει μονοπώλειο. Όλες οι λατρείες στις θρησκείες επιδιώκουν το καλό ήθος για τον άνθρωπο. Λέει ο Αλλάχ για την προσευχή, «ψέλλε αυτό σου εμπνέει απ' το Κοράνι, και προσευχήσου διότι η προσευχή απαγορεύει τα κακά έργα. Η δόξα του Αλλάχ είναι ένα μεγάλο έργο, και ο Αλλάχ γνωρίζει καλά το κάθε τι που κάνετε», (αλ-Ανκαμπούτ, 45). Λέει ο Προφήτης, «ο Αλλάχ δοξάζεται το όνομά του, «δέχομαι την προσευχή απ' αυτόν που είναι ταπεινός μπροστά στην μεγαλειότητά μου και δεν επιβαρύνει τους ανθρώπους με πολλές ώρες, επίσης δεν επιμένει να κάνει αμαρτίες και να με δοξάζει συνέχεια. Επίσης ελεεί τους φτωχούς, την χήρα και τον τραυματέα», (αλ-Μπαζζάρ). Λέει ο μπν Μασούντ, «όποιος η προσευχή του δεν τον οδηγεί στο να πράττει το καλό και τον απαγορεύει απ' το να κάνει το κακό, τότε απομακρύνεται όλο και περισσότερο απ' τον Αλλάχ», (αλ-Ταμπαράνι).

Όλες οι λατρείες γίνονται για την καθαριότητα της ψυχής του ανθρώπου και να την οδηγήσουν στο καλό δρόμο και στο καλό ήθος. Λέει ο Αλλάχ «πάρε απ' την περιουσία του ελεημοσύνη για να τους καθαρίσει πνευματικά και προσευχήσου για αυτούς διότι η προσευχή σου καθησυχάζει τις ψυχές τους, και ο Αλλάχ ακούει βλέπει τα πάντα», (αλ-Τάουμπα, 103). Για τον λόγο αυτό ο Προφήτης προσπαθεί να οδηγήσει τους πιστούς στο καλό ήθος, δείχνοντάς τους τα έργα που μπορεί να τους βοηθήσουν σ' αυτό. Ακόμα και η ελεημοσύνη την εξηγεί ο Προφήτης τονίζοντας ότι «το χαμόγελό σου στο πρόσωπο του συνανθρώπου σου είναι ελεημοσύνη, το να αδειάζει από τον κουβά σου για να γεμίσει το δικό του είναι ελεημοσύνη, το να συμβουλεύεις τους ανθρώπους να πράττουν

το καλό και να μην κάνουν τίποτα του κακού είναι ελεημοσύνη, το να απομακρύνεις τα εμπόδια απ' το δρόμο είναι ελεημοσύνη επίσης να δείξεις το δρόμο σε κάποιον είναι ελεημοσύνη», (αλ-Μπαζζάρ).

Η νηστεία είναι επίσης μια από τις λατρείες που ο Αλλάχ επέβαλε στους πιστούς. Είναι μια λατρεία που οδηγεί στον φόβο από τον Αλλάχ, λέει ο Αλλάχ «ω πιστοί, έχει οριστεί για σας η νηστεία όπως έγινε στην περίπτωση των ανθρώπων που σας προηγήθηκαν», (αλ-Μπάκαρα 183). Η νηστεία βοηθά τον πιστό να ελέγχει τη συμπεριφορά του και τις επιθυμίες του, λέει ο Προφήτης, «η νηστεία είναι σαν μια ασπίδα και γι' αυτό όταν κάποιος νηστεύει δεν πρέπει να κάνει καμιά απρεπή πράξη. Και όταν κάποιος τον βλασφημά ή μάχεται μαζί του, τότε να μην κάει το ίδιο, όμως πρέπει να πει: ω Αλλάχ μου, μάρτυράς μου είσαι εσύ διότι εγώ νηστεύω», (αλ-Μπουχάρι).

Το ίδιο είναι για το Χάτζ, λέει ο Προφήτης, « όποιος κάνει το χάτζ και δεν πράττει τίποτα απρεπές, τότε γυρίζει καθαρός σα βρέφος», (Μούσλιμ). Όμως αυτές οι λατρείες αν δεν έχουν αποτέλεσμα τότε θα είναι άνευ. Γι' αυτό οι λατρείες αυτές συνοδεύονται με τις πράξεις, τις καλές πράξεις εν προκειμένου. Διαφορετικά θα είναι άφραγκος ο άνθρωπος. Ο όποιος κάνει όλες αυτές τις λατρείες, όμως κάνει και κακό, γι' αυτό πέρνουν οι άνθρωποι από τα χασανάτ του.

Το καλό ήθος δεν είναι αποκλειστικά και μόνο για τους μουσουλμάνους, όμως είναι για τους μουσουλμάνους και τους μη, διότι όλοι είναι άνθρωποι σε τελευταία ανάλυση. Λέει ο Αλλάχ, «έχουμε τιμήσει τον μπάνι Άνταμ (οι άνθρωποι «το ανθρώπινο γένο», και του μεταφέρουμε μέσω στεριάς και μέσω θάλασσας, επίσης του δώσαμε καλούς καρπούς». Ακόμα και όταν πέρασε μια κηδεία ενός Εβραίου και τότε σηκώθηκε όρθιος ο Προφήτης,

τότε οι σύντροφοί του του είπαν πως είναι Εβραίος, τός απάντησε ο Προφήτης, «δεν είναι ψυχή;». (αλ-Μπουχάρι).

Το έλεος και το καλό ήθος δεν αφορά μόνο τη σχέση των ανθρώπων μεταξύ τους, αλλά και με τα ζώα. Αυτό φαίνεται σ' αυτό που αναφέρει ο Προφήτης, «μια γυναίκα τιμωρήθηκε επειδή φυλάκισε μια γάτα, και δεν την τάζε ούτε την άφησε να φάει απ' αυτό που υπάρχει στους δρόμους», (αλ-Μπουχάρι).

Ένα ακόμα σημαντικό στοιχείο που τονίζει το Ισλάμα είναι το καλό παράδειγμα. Γι' τον λόγο αυτό φρόντιζε ο Προφήτης να είναι πάντα το καλό παράδειγμα. Το καλό ήθος είναι ένα έμφυτο στοιχείο στον άνθρωπο. Επίσης το καλό παράδειγμα πρέπει να είναι παντού και όχι μόνο στο σπίτι, αλλά θα πρέπει ο δάσκαλος να το εφαρμόζει με τους μαθητές του στο σχολείο. Άξιον αναφοράς ότι ο Αλλάχ τονίζει αυτό το γεγονός σε αρκετά σημεία του Κορανίου, όπως φαίνεται και στη *Σούρατ αλ-Ρούμ* όπου ο αλλά λέει, «είναι το έμφυτο στοιχείο που υπάρχει στον άνθρωπο από τότε που τον δημιούργησε ο Αλλάχ, και αυτό δεν μπορεί να αλλοιωθεί διότι αυτό είναι ένα μέρος της σωστής θρησκείας», (αλ-Ρούμ, 30).

Το καλό ήθος πρέπει να υπάρχει παντού στη ζωή μας, στην οικογένεια, στη δουλειά, στις συναλλαγές μας ακόμα και στον πόλεμο.